

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(295)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Gospodarki
i Finansów Publicznych (33.)
oraz Komisji Spraw Zagranicznych
i Integracji Europejskiej (36.)
w dniu 20 czerwca 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych do ustawy o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

(Początek posiedzenia o godzinie 16 minut 14)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych Jerzy Markowski)

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Z upoważnienia pani przewodniczącej Grabowskiej będę przewodniczył temu posiedzeniu.

Mamy do rozpatrzenia zestawienie wniosków, które powstało z potrzeby skoordynowania wniosków zgłoszonych przez Komisję Gospodarki i Finansów Publicznych z wnioskami Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Wszystkie one były przyjmowane przez te komisje, sądzę więc, że nie ma potrzeby omawiania ich po raz kolejny. Wystarczyłoby tylko przegłosować, czy wszystkie te wnioski – łącznie cztery – będą wnioskami wspólnymi połączonych komisji. Taki bowiem jest w tej chwili cel tego naszego posiedzenia.

Mam pytanie proceduralne. Czy pani prezes Ostrowska, wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, chciałaby na ten temat się wypowiedzieć? Ja pytam: czy chciałaby?

(Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Elżbieta Ostrowska: Ja nie mam upoważnienia do reprezentowania rządu w sprawie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ale jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to chętnie króciutko przedstawię swoją opinię.)

Bardzo proszę. Bardziej cenimy pani kompetencje niż dokument.

**Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Elżbieta Ostrowska:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysokie Komisje!

Poprawka zmierzająca do wprowadzenia wyborów bezpośrednich do Krajowej Rady Rzeczników, urzędu, który na co dzień współpracuje z rzecznikami i z krajową radą, w naszym przekonaniu niesłychanie skomplikuje procedurę. Nie bardzo wiadomo, w jakim trybie miałyby te wybory przebiegać, kto miałby ponosić ewentualne koszty ich dokonywania. Wydaje się, że ten zapis raczej skomplikuje niż uprości działanie rady. Nie zapewni też chyba większej reprezentatywności, niż jest obecnie, ponieważ przyjęte zasady dokonywania wyboru poprzez terenowe delegatury urzędu spo-

śród rzeczników działających na terenie objętym właściwością danej delegatury, jak się wydaje, zapewniają reprezentatywny udział poszczególnych regionów w radzie.

Dlatego proponuję rozważyć zasadność tego punktu i pozostawienie dotychczasowego trybu wyboru. Jak się wydaje, zostało to już zaakceptowane przez rzeczników, utrwalone w ich świadomości i w naszej ocenie nie rodzi żadnych zagrożeń dla obiektywizmu i reprezentatywności rady. Dziękuję bardzo.

(Przewodniczący Jerzy Markowski: A pozostałe punkty: drugi, trzeci, czwarty?)

Moja opinia dotyczyła punktu pierwszego.

Jeśli chodzi o punkt drugi, to ta zmiana jest w naszej ocenie w pełni uzasadniona. Chodzi o to, że nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wprowadza nowy administracyjny tryb postępowania w sprawach, których do tej pory dochodziło się na drodze sądowej. Aby uniknąć dualizmu postępowań, to znaczy na przykład jednoczesnego występowania rzecznika do sądu i do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, proponuje się tę właśnie poprawkę polegającą na pozbawieniu rzeczników organizacji konsumenckich dotychczasowej możliwości występowania do sądów. Ten tryb sądowy zostaje zamieniony na tryb postępowania administracyjnego przed prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Zatem wydaje się, że ta poprawka jest w pełni uzasadniona.

Dodam przy tym, że w ustawie o zmianie ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, nad którą dzisiaj debatował Senat, ten zapis jest już uwzględniony. Te punkty są tak usystematyzowane, żeby wykreślenie dotyczyło właśnie tych organów, a więc organizacji konsumenckich i rzeczników konsumentów.

Co do pozostałych zmian nie mam zastrzeżeń z punktu widzenia urzędu.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Dziękuję bardzo.

Czy przedstawicielka Biura Legislacyjnego chciałaby zabrać głos?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękuję.

Jeszcze raz przypomnę, że istotą poprawki Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych była wątpliwość, czy ciało powoływane przez prezesa urzędu może opiniować jego decyzje. I to jest jedyna wątpliwość, która powstała. Ja sądzę, że wdając się w procedurę potencjalnego wyboru tejże rady jak gdyby zaniechaliśmy chyba prostszego rozwiązania: skreślenia z całej definicji funkcji tej rady czynności opiniowania; zostałyby wówczas tylko doradztwo. Wtedy to byłoby jak gdyby uczciwsze, tylko na tym etapie procedury chyba już nie możemy tego zrobić.

(Głos z sali: W ogóle co to za rada? To jest organ konsultacyjny.)

Bardzo proszę, czy pani mogłaby nam pomóc rozstrzygnąć tę kwestię?

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Agata Karwowska-Sokołowska:

Od strony proceduralnej istnieje możliwość modyfikacji wniosku, ale wydaje się, że to już jest zmiana zbyt daleko idąca, Panie Przewodniczący. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Zbyt daleko idąca, rozumiem. Dobrze.
Pan senator Graczyński, proszę bardzo.

Senator Adam Graczyński:

Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Przypomnę, że na poprzednim posiedzeniu komisji poświęciliśmy bardzo dużo czasu na to, żeby doprecyzować tę pierwszą poprawkę. Mieliśmy alternatywę: albo wyznaczanie, albo wybory – i wybraliśmy wybory. Nie podzielam poglądu pani prezes, że to jest kłopotliwa, kosztowna wersja. Uważam, że ten system wyboru rady zapewni jej reprezentatywność i obiektywizm. Będę więc głosował za przyjęciem poprawki pierwszej. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Dziękuję.

Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos w tej kwestii?

Proszę.

Senator Mieczysław Mietła:

Panie Przewodniczący, ja jestem identycznego zdania jak pan senator Graczyński. Na ten temat rozmawialiśmy już bardzo dużo na poprzednim posiedzeniu; wyjaśniliśmy sobie dokładnie, dlaczego należy dokonać wyboru w wyborach bezpośrednich. I ja sędzę, że powinniśmy podtrzymać nasze stanowisko z poprzedniego posiedzenia. Dziękuję.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Dziękuję.

Ja tylko chcę powiedzieć, że fakt, iż jeszcze zajmujemy się tak rozwlekle tym tematem, wynika z tego, że tym razem w naszym posiedzeniu uczestniczą członkowie kolejnej komisji i oni tej argumentacji po prostu nie znają. Dlatego też staram się jeszcze przeprowadzić jakąś skromną dyskusję na ten temat.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

I właśnie na to liczymy. Wobec tego przystępujemy do głosowania.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Bardzo proszę, oczywiście.

Senator Genowefa Grabowska:

Dyskusja dotyczyła poprawki pierwszej, a ja chciałabym może prosić o informację dotyczącą poprawki trzeciej. Nie ma tego w tekście, ale jest w wyjaśnieniu ustnym, które przed chwilą pani nam przekazała. Chodzi mianowicie o relacje organizacji konsumenckich oraz rzeczników konsumenckich i sądu. Chodzi mi tylko o to, czy ta sprawa była konsultowana z organizacjami konsumenckimi.

**Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Elżbieta Ostrowska:**

Przyznam, że nie wiem, jak to było ramach tej ustawy, bo jej gospodarzem był minister sprawiedliwości. Zatem nie potrafię odpowiedzieć pani senator na to pytanie.

Senator Genowefa Grabowska:

Ja pytam dlatego, że po prostu uszczuplamy pewne prawa, które do tej pory organizacje konsumenckie miały poprzez swych rzeczników, odcinamy drogę sądową. I tylko w związku z tym sformułowałam takie pytanie.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Tak, proszę, Pani Mecenas.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Agata Karwowska-Sokołowska:**

Bardzo dziękuję, Panie Przewodniczący.

Bardzo krótko, gwoli wyjaśnienia.

Poprawka trzecia, bo o tę poprawkę chodzi pani senator, jest konsekwencją poprawki pierwszej.

Pani prezes Ostrowska bardzo rozlegle wypowiadała się na temat poprawki drugiej, omawiając kwestie merytoryczne. Ale ta poprawka tak naprawdę nie wprowadza żadnych istotnych zmian merytorycznych. Jest ona tylko i wyłącznie konsekwencją legislacyjną zmian wprowadzanych w ustawie o nieuczciwej konkurencji, w której to ustawie przeoczono wykreślenie odesłania, które wobec zmian wprowadzanych ustawą przez nas omawianą jest po prostu niewłaściwe i bezpodstawne.

Jeżeli chodzi o twierdzenie, że nastąpi faktyczne uszczuplenie uprawnień organizacji konsumenckich, to nie jest ono prawdziwe, dlatego że opiniowana dzisiaj i omawiana ustawa wprowadza inne kompetencje tych organizacji, w związku ze specyficznym charakterem, jaki będzie miało postępowanie przed prezesem urzędu, a będzie to charakter mieszany – administracyjno-cywilny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Dziękuję.

Senator Genowefa Grabowska:

Ja jeszcze mam pytanie. Co oznacza administracyjno-cywilny, albo administracyjno-sądowy, albo administracyjny, albo sądowy? W związku z tym, czy rzecznik może do sądu wnieść roszczenie, czy też nie może? Ja tylko o to pytam.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Proszę, pan senator.

Senator Adam Jamróz:

Dziękuję bardzo.

Zupełnie w oderwaniu od tego tekstu mogę powiedzieć, że zawsze dopuszczalna jest droga sądowa. Jeżeli nie ma sądu szczególnego, to oczywiście jest sąd powszechny, więc nie grozi nam takie ryzyko, że można pozbawić kogoś...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Proszę, Pani Prezes.

**Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Elżbieta Ostrowska:**

Jeśli można w takim razie jeszcze troszkę bliżej rzecz wyjaśnić.

Wedle obecnie obowiązujących zapisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jej art. 19, z roszczeniami wymienionymi w tej ustawie odpowiednich ugrupowań, mogą występować – do sądu, bo tryb dochodzenia tych roszczeń ma charakter cywilny – krajowe lub regionalne organizacje, których celem statutowym jest ochrona interesów konsumentów, krajowe lub regionalne organizacje, których celem jest ochrona interesów przedsiębiorców, prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz powiatowy i miejski rzecznik konsumentów. Przyznanie organizacjom konsumenckim, rzecznikom, tego typu uprawnień wynikało z faktu, iż nie było dotychczas innego trybu dochodzenia roszczeń związanych z naruszeniem zbiorowych interesów konsumentów.

Zmiana ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wprowadza, zgodnie z dyrektywą europejską, nowy, niespotykany dotychczas w naszym prawie tryb dochodzenia w przypadku naruszenia właśnie owych interesów zbiorowych – tryb administracyjny. To znaczy, że o podjęcie postępowania występuje się nie, tak jak dotychczas, do sądu, tylko do prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Jest to postępowanie administracyjne, zakończone decyzją administracyjną.

I właśnie po to, aby wyeliminować możliwość dualizmu, to znaczy występowania i na drogę sądową, i na drogę administracyjną, wprowadzono te zapisy, które pozbawiają rzeczników tych możliwości, ale nie ograniczają możliwości wystąpienia do prezesa urzędu z tego typu roszczeniami.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Proszę, pan senator.

Senator Adam Jamróz:

Przepraszam, ale to jest jednak potrzebne. Mianowicie to oznacza, że po wyczerpaniu drogi administracyjnej przysługuje skarga do sądu administracyjnego. Musi przysługiwać, to jest oczywiste. A oprócz tego chcę powiedzieć, że to, co się tworzy, to jest podmiotowość; tworzy się odrębne podmioty, które są uprawnione do dochodzenia swoich roszczeń. Każde postępowanie administracyjne... Po wyczerpaniu normalnej drogi – pani się z tym zgodzi – oczywiście po wyczerpaniu drogi administracyjnej, przysługuje skarga do sądu administracyjnego, tak jak w przypadku każdej decyzji, która jest ostateczna.

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Dobrze, jeszcze pani prezes, a potem głosujemy.

**Wiceprezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Elżbieta Ostrowska:**

Jedno zdanie. Decyzje prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – te, które podejmuje na gruncie obecnie obowiązujących przepisów, a także te nowe, które będzie podejmował na gruncie znowelizowanej ustawy – podlegają przede wszystkim kontroli sądu antymonopolowego. I w przypadku niezadowolenia z decyzji od rozstrzygnięcia sądu antymonopolowego obu stronom przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego. Taki jest przyjęty tryb czuwania nad prawidłowością decyzji prezesa urzędu.

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Przewodniczący Jerzy Markowski:

Proszę, jak już profesorowie prawa powiedzieli, że wszystko jest jasne, to ja już teraz nic nie rozumiem, ale dobrze...

Proszę państwa, przystąpmy do głosowania nad zestawieniem wniosków.

Głosujemy nad poprawkami pierwszą i trzecią.

Kto z państwa jest za przyjęciem tych poprawek? (13)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Ktoś się musi na tym znać, Pani Profesor.

Kto z państwa jest przeciwko? (1)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawki uzyskały poparcie połączonych komisji.

Poprawka druga. To jest poprawka wspólna Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych oraz Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej. Głosujemy.

Kto z państwa jest za przyjęciem poprawki? (15)

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No dobrze. Dla formalności spytam.

Kto z państwa jest przeciwko? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka uzyskała akceptację komisji.

Poprawka czwarta, Komisji Gospodarki i Finansów Publicznych, dotycząca terminu wejścia w życie ustawy.

Kto z państwa jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

Pani senator Simonides też.

Kto z państwa jest przeciwko? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

(Głos z sali: ...kto nie podniósł ręki.)

To będzie następnym razem podnosił dwa razy.

Przegłosujemy projekt ustawy wraz z poprawkami.

Kto z państwa jest za przyjęciem projektu ustawy? (14)

Kto jest przeciwko? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

A to tak, wie pani. Dobrze. Na Śląsku powiadają, kto szybko daje, ten dwa razy daje, pani Simonides.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Sprawozdawcą był pan senator Maścior, ale nie widzę go na posiedzeniu, wobec tego może pan senator Mietła, bo był kiedyś koordynatorem tej ustawy, tak?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Nie? No to w takim razie...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ale wie pan, już po doświadczeniach z ostatniego posiedzenia, kiedy wszystkiego można było się dowiedzieć... W takim razie to ja, proszę państwa, będę sprawozdawcą połączonych komisji. Dziękuję bardzo.

Dziękuję członkom Komisji Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej za udział w posiedzeniu. Dziękuję pani przewodniczącej.

Zamykam posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 16 minut 29)

